

Indicele Global AgeWatch 2014: Sumar Executiv

Fred a împlinit vârsta de 70 de ani în Norvegia și Zaina a celebrat 61 de ani în Tanzania. Dar cum se deosebesc viețile lor? Fred speră să trăiască până pe la vârsta de 80 de ani beneficiind de asistență medicală subvenționată și transport gratuit, o pensie de stat și alta privată (ocupațională), în timp ce Zaina speră să atingă vârsta de 70 de ani fără credință în posibilitatea de a beneficia de o pensie. Zaina gestionează o mică afacere de vânzare a gogoșilor și venitul pe care îl obține o ajută să-și îngrijească soțul paralizat și două nepoate, și asistă, de asemenea, voluntari implicați în activități de susținere a persoanelor afectate de virusul HIV SIDA.

În prezent, speranța de viață este de 60 de ani, însă în multe țări, pe la mijlocul secolului al XX-lea, aceasta era de 3 ori mai mică. Totuși, persoanele în etate își trăiesc viața în mod diferit, totul depinde de locul în care își duc traiul și de circumstanțele de viață pe care le-au experimentat de-a lungul anilor. Chiar dacă tot mai mulți oameni se bucură de o sănătate mai trainică decât în trecut și își petrec zilele profitând de condiții de viață tot mai confortabile, milioane de oameni încă se confruntă cu o bătrânețe sumbră.

Indicele Global AgeWatch 2014 clasează 96 de țări în funcție de bunăstarea socială și economică a persoanelor în vârstă. Acest clasament vizează 91 la sută sau nouă din zece persoane trecute peste vârsta de 60 de ani din întreaga lume. În țările cu venituri mici și medii, doar unul din patru oameni peste 65 de ani beneficiază de pensie. Asigurarea persoanelor în etate cu protecție socială fundamentală presupune recunoașterea dreptului la o bătrânețe demnă precum și nevoia de independență financiară.

Indicele demonstrează existența unor programe de sprijinire a persoanelor în etate cum ar fi pensiile, oportunitățile educaționale și de angajare, asistența medicală gratuită și transportul subvenționat care necesită să fie puse în aplicare într-un mod mai rapid și mai sistematic.

Învingători și învinși

Indicele din acest an a constatat că țara în care este cel mai bine să îmbătrânești este Norvegia (1). În afară de Japonia (9), topul celor 10 țări este ocupat de state din Europa de Vest, America de Nord și Australia.

Cea mai grea bătrânețe este trăită de persoanele din Afganistan (96). În secțiunea cea mai de jos a clasamentului sunt reprezentate țări din Africa, care constituie jumătate din regiunile cu cele mai mici venituri și condiții precare de sănătate. Venezuela (76), Serbia (78) și Turcia (77) sunt incluse, de asemenea, în această secțiune, condițiile lor fiind similare cu cele ale țărilor din Africa subsahariană și Asia.

Indicele arată că fenomenul creșterii economice în sine nu va îmbunătăți bunăstarea persoanelor în etate, de aceea este necesară aplicarea unor

politici specifice care să abordeze problemele cu care să se confruntă persoanele în etate. Politicile privind securitatea veniturilor au făcut ca Mexic (30) să urce cu 26 de poziții în clasament față de anul trecut, în ciuda faptului că este un stat mai puțin bogat decât Turcia.

Marius Arnesen / Flickr

Harald Groven / Flickr

Indicele arată că țara unde se trăiește cel mai bine la bătrânețe este Norvegia (stânga), pe când cea unde se trăiește cel mai prost este Afganistan (sus).

Revoluția pensiilor

Prelungirea longevității reprezintă un triumf al dezvoltării umane și contribuie la creșterea numărului de persoane vârstnice la nivel mondial, totuși, acestea sunt percepute de cele mai multe ori ca o povară și sunt neglijate de societatea întreagă. La momentul de față, există 868 milioane de oameni cu vârsta de peste 60 de ani, ceea ce înseamnă aproape 12 la sută din numărul populației globale. Până în 2050, se prezice că numărul persoanelor cu vârsta de peste 60 de ani va fi egal sau mai mare decât cel al copiilor sub 15 ani – 20, 2 miliarde, comparativ cu 20, 3 miliarde.

Practic vorbind, toate țările dispun de un oarecare de sistem de pensii, însă în ultimele două decenii a avut loc o explozie noi pensii „sociale” acordate în baza impozitelor colectate și non-contributive. Acum, acestea s-au răspândit în peste 100 de țări și au capacitatea de a crea un venit regulat de bază pentru unele dintre cele mai sărace persoane în etate. Una dintre cele mai mari schimbări în clasificarea din acest an a fost declanșată de extinderea pensiilor sociale. În America Latină, acestea s-au extins în mod dramatic. Acest fenomen reflectă o tendință globală recentă. În 2009, China (48) a introdus o pensie socială pentru mediul rural, acoperind 133 milioane de oameni cu vârsta de peste 60 de ani. Alte țări, cum ar fi Nepal (70) și Thailanda (36), au urmat un traseu similar. Creșterea pensiilor sociale marchează o schimbare în prioritățile politicii legate de pensii. Din punct de vedere istoric, accentul cel mai mare a fost plasat pe pensiile contributive, însă în țările cu venituri mici și medii aceste scheme nu satisfac necesitățile unei ponderi destul de ridicate de cetățeni. Acest lucru se datorează faptului că majoritatea oamenilor lucrează în sectorul informal, unde locurile de muncă sunt nesigure și angajații nu au acces la sistemele de pensii oficiale. Veniturile sunt adesea prea mici și nu permit economisirea unei sume de bani care să le fie de ajutor oamenilor la bătrânețe. Doar puține persoane din tot mai marele „mijloc fragil” care au reușit să înfrunte sărăcia extremă sunt capabile să facă economii pentru bătrânețe.

Mexic și Peru (42) constituie exemple de bază ale acestei schimbări. Sistemul de pensii contributiv introdus în Mexic în 1943 încă mai acoperă doar aproximativ un sfert de mexicani în etate.

Adam Jones / Flickr

Longevitatea este triumful dezvoltării umane, dar numai jumătate din populația lumii poate conta pe primirea unei pensii de bază la vârstă înaintată.

Expansiunea rapidă a sistemelor de pensii sociale din ultimul deceniu a făcut posibil ca aproape nouă din 10 persoane cu vârsta de 65 de ani și mai mult să fie acoperite în prezent. Juana Huamaní Bautista, cetățeană de 74 de ani a Peru-ului beneficiază de o pensie socială în cadrul programului de pensii 65. Pensia Juanei constituie 89 de dolari, nu este o sumă mare însă îi oferă o anumită independență financiară.

„Acum nu trebuie să-mi mai fac atât de multe griji în privința banilor. Ori de câte ori mă îmbolnăvesc, sunt în măsură să-mi cumpăr medicamente de una singură, fără să mai fiu nevoită să cer ajutor de la copiii mei” a spus Juana.

Poate fi un venit de bază asigurat?

Pensiile sociale combat inegalitatea și susțin creșterea. În prezent, sistemele de pensii din majoritatea țărilor din Uniunea Europeană reduc inegalitatea într-o măsură mai mare decât toate celelalte părți ale sistemului de impozitare și de acordare a indemnizațiilor luate împreună. Acestea pot contribui, de asemenea, la reducerea sărăciei

prin majorarea sumei pe care familiile trebuie să o cheltuiască. În țările cu venituri reduse, acest fenomen ar putea avea aceleași rezultate. În Bolivia, pensia universală de demnitate oferită persoanelor care au atins vârsta de 60 de ani a dus la o creștere dramatică a ratei de școlarizare în rândul gospodăriilor cu o persoană în etate. Deci, poate fi asigurat un venit de bază persoanelor în etate din țările cu venituri mici și medii? Costul este, în realitate, mult mai mic decât s-ar fi presupus. Studiile efectuate în 50 de țări au arătat că mărirea contribuțiilor la pensia universală pentru persoanele cu vârsta de peste 65 de ani este de 20 % din venitul mediu care variază de la 0, 4 % din PIB în Burkina Faso până la 1, 8 % în China.

În pofida rezultatele pozitive, imaginea de ansamblu arată că doar jumătate din populația lumii are șanse să primească o pensie de bază la bătrânețe. Multe dintre țările cu pensii sociale rămân strict direcționate și prea mici pentru a face o diferență reală. Dacă va fi nevoie ca acest lucru să fie schimbat, tot mai multe țări se vor vedea nevoite să urce în clasamentul indicelui prin asigurarea unui venit minim adecvat persoanelor în etate.

Clasamente și valori

Țara	Clasament general și valori		Securitatea veniturilor		Starea de sănătate		Capacitate		Mediu favorizant	
	Treaptă	Valoare	Treaptă	Valoare	Treaptă	Valoare	Treaptă	Valoare	Treaptă	Valoare
Norvegia	1	93,4	1	89,1	16	73,5	1	76,2	4	80,1
Suedia	2	88,3	9	82,8	12	75,2	3	65,7	6	79,4
Elveția	3	87,9	29	76,0	2	81,3	10	58,0	1	83,7
Canada	4	87,5	7	83,2	4	80,3	8	59,7	9	78,9
Germania	5	86,3	15	80,5	11	75,6	5	62,8	11	78,6
Olanda	6	86,0	5	85,6	13	74,8	11	57,4	5	79,6
Islanda	7	85,3	3	87,5	8	78,2	16	52,8	10	78,8
Statele Unite	8	83,5	22	78,7	25	70,1	4	65,0	17	78,6
Japonia	9	82,6	31	75,4	1	83,9	12	56,8	21	75,0
Noua Zeelandă	10	80,7	27	77,1	9	77,8	6	61,8	30	71,5
Regatul Unit	11	80,1	11	82,7	27	69,3	23	46,1	3	81,8
Danemarca	12	77,6	18	79,8	33	68,1	20	48,3	14	77,7
Australia	13	76,1	61	52,2	5	79,8	2	70,2	26	72,5
Austria	14	76,0	6	84,6	19	72,7	43	34,1	2	82,7
Finlanda	15	75,8	16	80,4	21	70,8	30	43,9	18	76,1
Franța	16	74,8	2	88,0	7	78,3	37	36,3	23	74,2
Irlanda	17	74,2	20	79,1	17	73,1	34	38,7	16	77,0
Israel	18	72,2	45	68,1	26	69,8	13	55,3	35	69,6
Luxemburg	19	71,3	4	87,0	10	76,6	54	29,4	19	76,1
Estonia	20	67,7	38	72,4	55	50,0	7	61,8	39	68,1
Spania	21	67,6	41	71,3	3	80,5	56	29,2	22	74,7
Chile	22	67,5	42	70,5	14	74,4	27	44,7	49	66,0
Uruguay	23	65,3	10	82,8	37	63,3	29	44,5	57	63,5
Panama	24	65,0	39	72,3	31	68,7	33	40,2	48	66,4
Republica Cehă	25	64,8	13	82,0	47	56,1	28	44,5	50	65,8

Costa Rica	26	64,0	51	64,6	15	73,8	49	32,0	29	71,6
Belgia	27	63,9	40	71,8	30	68,7	58	28,9	24	73,4
Republica Georgia	28	61,3	48	65,9	60	46,2	15	53,2	45	67,1
Slovenia	29	60,1	23	78,6	38	63,2	81	19,2	7	79,2
Mexic	30	59,5	34	73,3	35	64,5	52	29,9	46	66,7
Argentina	31	59,4	17	80,1	40	59,4	35	38,0	66	61,7
Polonia	32	58,1	24	77,8	48	55,3	61	27,3	37	69,2
Ecuador	33	57,9	56	62,4	28	69,2	42	34,4	58	63,4
Cipru	34	57,8	46	67,9	24	70,7	51	30,0	55	63,8
Letonia	35	57,0	32	74,2	66	44,1	14	54,0	68	60,1
Regatul Thaiandei	36	56,3	58	57,9	41	59,1	73	22,6	12	78,2
Portugalia	37	55,3	12	82,1	23	70,7	79	19,4	51	65,4
Republica Mauritius	38	54,2	8	82,8	63	45,0	70	24,6	38	69,2
Italia	39	53,9	25	77,5	6	78,7	69	24,6	74	58,5
Armenia	40	53,0	30	75,6	74	34,0	9	58,9	73	58,9
România	41	52,8	26	77,2	64	44,9	46	33,5	64	62,0
Peru	42	52,6	65	50,7	32	68,1	24	46,0	79	56,9
Sri Lanka	43	52,6	79	34,9	54	50,0	32	43,0	25	72,9
Filipine	44	52,3	73	41,9	76	31,9	18	50,2	15	77,3
Vietnam	45	52,2	70	46,8	36	63,9	71	24,4	31	71,3
Ungaria	46	51,9	35	73,1	57	47,4	53	29,4	60	63,1
Slovacia	47	51,7	21	78,8	53	51,4	36	37,0	80	56,8
China	48	51,5	72	42,1	58	46,5	38	58,9	28	71,8
Kârgâzstan	49	51,0	54	63,5	83	28,9	31	43,0	36	69,6
Coreea de Sud	50	50,4	80	32,5	42	58,2	19	48,6	54	64,1
Bolivia	51	50,3	55	62,6	59	46,4	22	46,6	78	57,1
Columbia	52	50,3	68	48,2	18	72,8	76	20,8	42	67,5

Albania	53	48, 9	44	68, 6	61	45, 7	21	47, 9	86	54, 7
Nicaragua	54	48, 9	77	38, 0	45	57, 0	59	27, 7	33	70, 6
Malta	55	48, 4	52	64, 1	20	72, 1	87	14, 3	47	66, 4
Bulgaria	56	47, 5	47	67, 8	68	40, 0	45	33, 5	69	59, 8
El Salvador	57	47, 0	76	38, 1	34	66, 3	67	25, 2	53	65, 3
Brazilia	58	46, 3	14	80, 8	43	57, 4	66	25, 6	87	54, 6
Bangladeș	59	45, 5	75	39, 6	71	37, 7	39	36, 2	41	67, 5
Lituania	60	45, 4	53	69, 3	65	44, 2	17	50, 3	90	52, 6
Tajikistan	61	45, 0	57	59, 0	80	31, 1	40	35, 0	61	63, 1
Republica Dominicană	62	44, 4	81	29, 9	39	61, 0	62	26, 8	43	67, 3
Guatemala	63	44, 3	74	41, 3	44	57, 0	84	17, 7	34	70, 2
Belorusia	64	43, 7	50	65, 0	84	28, 6	64	26, 0	44	67, 1
Rusia	65	42, 5	37	72, 9	86	45, 1	26	45, 1	82	55, 5
Paraguay	66	42, 1	78	35, 8	50	34, 7	41	34, 7	77	57, 5
Croația	67	41, 7	66	50, 6	49	20, 5	77	20, 5	72	58, 9
Munte-negru	68	40, 9	60	56, 0	56	19, 5	78	19, 5	70	58, 9
India	69	39, 0	71	44, 6	87	29, 3	55	29, 3	52	65, 3
Nepal	70	38, 9	69	47, 9	79	25, 0	68	25, 0	59	63, 2
Indonezia	71	38, 6	86	18, 6	70	32, 3	48	32, 3	8	79, 0
Mongolia	72	38, 1	36	73, 0	93	26, 0	65	26, 0	62	62, 9
Grecia	73	37, 3	28	76, 0	22	19, 3	80	19, 3	91	49, 6
Moldova	74	36, 2	63	51, 6	90	31, 6	50	31, 6	76	57, 7
Honduras	75	36, 2	84	21, 4	46	26, 2	63	26, 2	65	62, 0
Venezuela	76	36, 1	67	49, 8	29	69, 1	60	27, 4	9	49, 5
Turcia	77	36, 1	33	73, 3	52	52, 5	93	6, 0	40	67, 6
Serbia	78	35, 4	49	65, 7	62	45, 3	92	9, 9	67	60, 2
Cambodgia	79	35, 2	89	16, 5	51	53, 3	74	22, 5	27	72, 2
Africa de Sud	80	35, 2	19	79, 6	89	25, 9	75	22, 3	83	55, 0

Ghana	81	34, 0	87	17, 8	77	31, 9	25	45, 9	56	63, 7
Ucraina	82	31, 0	43	70, 2	85	27, 3	85	15, 2	85	54, 8
Maroc	83	30, 3	64	51, 1	72	37, 5	88	14, 2	89	53, 9
Laos	84	30, 3	85	18, 7	82	29, 7	83	19, 0	20	75, 5
Nigeria	85	25, 7	90	16, 3	88	25, 9	47	32, 3	75	58, 3
Ruanda	86	23, 4	92	11, 5	81	30, 0	89	13, 8	13	78, 2
Irak	87	23, 1	62	52, 2	75	32, 8	91	11, 2	92	49, 6
Zambia	88	21, 1	91	13, 3	91	24, 7	57	29, 2	84	54, 8
Uganda	89	19, 5	93	11, 3	92	22, 1	72	23, 9	70	58, 9
Iordan	90	17, 0	59	56, 6	67	43, 6	95	1, 6	32	70, 6
Pakistan	91	12, 3	95	6, 0	78	31, 8	44	33, 9	81	56, 0
Tanzania	92	10, 7	94	6, 1	69	39, 8	86	14, 6	88	54, 5
Republica Malawi	93	6, 4	96	6, 0	95	18, 8	82	19, 0	94	48, 4
West Bank Fâșia Gaza	94	4, 5	82	23, 0	73	36, 6	96	1, 3	63	62, 3
Mozambic	95	4, 1	88	17, 3	94	18, 9	94	4, 2	96	45, 1
Afganistan	96	3, 7	83	22, 0	96	7, 1	90	12, 0	95	47, 0

Indicele Global AgeWatch 2014: Sumar Executiv

Drepturi de autor © HelpAge Internațional

Această lucrare este pusă la dispoziție sub Licența Atribuire-NeComercial 4.0 Internațional Creative Commons. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0>

Societate de caritate înregistrată sub numărul 288180

Elaborat de TRUE www.true.design.co.uk

Imaginile Flickr de pe paginile 1 și 2 sunt licențiate sub CC BY-SA 2.0,

<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/2.0>

www.globalagewatch.org

